

ХТО АБАРОНІЦЬ АДВАКАТА

ІХ ПАСЛУГИ
МОГУЦЬ БЫЦЬ
ТАННЫМІ

СТАР. 5

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ПАУЧКІ ІЧЯЛЕР

ТРЭЦІ СЕКТАР І ДЗЯРЖАВА

ХТО КАМУ
БОЛЬШ
ПАТРЭБНЫ

СТАР. 6

11.11-17.11.2009 г.

ВЫБАРЫ ДЛЯ "ГАЛАЧКІ" ЕЎРАПЕЙСКАГА САЮЗУ?

Выбарчы кодэкс краіны ў хуткім часе будзе зменены, але гэтыя змены, па сцвярджэнні незалежных экспертаў, не прывядуць да істотных змен у звыклым за апошнія 15 год сценары правядзення выбараў.

Нядаўна была праведзена спецыяльная нарада па ўдасканаленні нацыянальнага выбарчага заканадаўства, што называецца, на вышэйшым узроўні. Агучаваў меркаваныя змены не старшыня Цэнтравыбаркама рэспублікі (Лідзія Ярмошына), а сам кіраўнік дзяржавы.

Адразу заўважым, што змены ў Выбарчы кодэкс павінны ўнесціся (і ўнісуцца адназначна!) менавіта напярэдадні разгляд Еўрапейскім Саюзам ра шэння па прыбыненні санкцый супраць асобных беларускіх чыноўнікаў, асноўная частка якіх, на думку ЕС, якраз такі правіла сябе "найдастойнейшым чынам" менавіта на прагні мінульых выбарчых кампаній.

Такім чынам, улада хоча забіць адразу некалькі зайцоў. Ці атрымаецца ў яго?

Улада прапануе на гэты раз наступнае.

Па-першае, фарміраваць выбарчыя камісіі (акрамя Цэнтравыбаркамама) так, каб у іх

Насколкі сорамна будзе галасаваць на будучых выбарах, будзе залежыць ад улад

не менш за траціну складалі прадстаўнікі палітычных партый і грамадскіх аб'яднанняў.

Па-другое, мяркуючы спрасціць працэдуру вылучэння і рэгістрацыі кандыдатаў у дэпутаты ва ўсіх выбарчых акругах незалежна ад таго, ці ёсць там іх структуры.

Па-трэцяе, прадаставіць кандыдатам права праводзіць масавыя мерапрыемствы па перадвыбарнай агітацыі ў спецыяльна адведзеных месцах.

Па-чарцёрае, дазволіць стварэнне індывідуальных выбарчых фондаў, забяспечыўшы пры гэтым жорсткі

кантроль за іх фарміраваннем і расходаваннем сродкаў.

Па-пятае, выключыць парог яўкі выбаршчыкаў, неабходны для таго, каб прызначыць, што выбиры мясцовых саветаў адбываюцца.

Па-шостае, расшырыць права на ізбральнікаў, прадаставіўшы ім магчымасць адсочваць працэдуру падліку галасоў. Праўда, вырашаць, каго дапускаць да гэтай працэдуры, будзе старшыня выбарчай камісіі.

Быццам бы выглядае "апетытна". Аднак кіраўнік грамадскага аб'яднання "Прававая дапамога насељніцтву" (зарэгістравана ў Кіеве) Алег Волчак так не думае. Ён сам разных выб неаднаразова прымай удзел у арак і перакананы, што мер па ўдасканаленні выбарчага закадаўства, што прапанујуцца, яўна недастатковы.

ГЭТА "АДМАЗКА"

Палітолаг Іван Шыркевіч: "Змены, што мяркуюцца, рыхтуюцца виключна для таго, каб адцягнуць увагу еўрапейскіх структур ад реальных проблем усталявання неіх дэмакратычных норм у Беларусі. На першым месцы — фармат уздзел нашай краіны ва "Усходнім партнёрстве". Так што ўсё прадказальна. Пытанне толькі ў тым, што будуць рабіць нашы ўлады пасля правядзення чарговых мясцовых выбараў".

Заканчэнне на стар. 3

У НУМАР!

КАНІКУЛЫ Ў 159 ШКОЛАХ ВІЦЕБШЧЫНЫ

Прафілактычныя абмеры і медyczныя мерапрыемствы прадоўжаны ў 159 школах Віцебскай вобласці, яшчэ ў 90 установах адукацыі прыпынены вучэбны працэс, паведамлі карэспандэнту БелТА ў абласным цэнтры гігіёны, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя.

Абмеры і медyczныя мерапрыемствы былі ўведзены з 4 лістапада з мэтай зніжэння ризыкі захворванняў на вострыя рэспіраторныя інфекцыі сярод дзяцей. Сёння размова ідзе аб прадаўжэнні вымушаных канікулаў, у прыватнасці ў школах абласного цэнтра да 15 лістапада.

За мінулыя выхадныя ўзворэньні захворванняў на ВРВІ па кантрольных гаратах вобласці (Віцебск, Орша, Полацк, Наваполацк) знізіўся. Усяго па стане на 9 лістапада на 12 адміністрацыйных тэрыторыях вобласці ў поўным аб'ёме ўведзены ў дзяянне комплексныя планы мерапрыемстваў па барацьбе з грыпам і ВРВІ з мэтай папярэджання масавага распаўсюджання захворванняў. За перыяд з 1 па 7 лістапада ў вобласці зарэгістраваны захворванні на вострыя рэспіраторныя інфекцыі амаль у 31,4 тысячах чалавек, з якіх каля 950 шпіталізаваны.

ЯК ВЫ РАТУЕЦЕСЯ АД ГРЫПУ?

**КАЦЯРЫНА ВАДАНОСАВА,
СУПРАЦОҮНІЦА ЛІТАРАТУР-
НАГА МУЗЕЯ ЯНКІ КУПАЛЫ,
ПАЭТКА, СПЯВАЧКА:
“УЛАДЫ ТОЛЬКІ СЕЮЦЬ
ПАНІКУ”.**

— Ратавацца мне ўжо позна, бо я захварэла. Думаю, на грып — неяк хітра мая хвароба праходзіць: не баляць ні горла, ні нос, высокі ціск і тэмпература. Але ратавалася я, скажам так, сваім аптымізмам. Бо каму наканавана патануць, той у агні не згарыць. А прафілактычных мер я нават і не прымала. Назіраць жа за рэакцыяй улад, мне, шчыра кажучы, крыху смешна, бо баяцца сказаць ужо захварэлым людзям, што ў нас эпідэмія — гэта ненармальна. Калі ўлады хочуць такім чынам супакоіць паніку, дык даб'юцца адваротнага.

**НАДЗЕЯ АРЦІМОВІЧ, ХАТНЯ ГАСПАДЫНЯ:
“ПАНІКА Б'Е НАЙПЕРШ ПА ХВОРЫХ”.**

— Мы ратуемся, як заўжды: пры першых прыкметах хваробы даю дзеецям антывірусныя прэпараты. Абмякоўваю контакты. Гэтym разам мне выпадкова пашанцевала купіць неабхідныя лекі, бо з-за панікі ў аптэках не знайшлося звычайнных патрэбных прэпарату. Чым кепская паніка? Тым, што людзі, якім сапрауды патрэбны лекі, іх не купяць.

**АЛЕСЬ ПУШКІН, МАСТАК:
“РЭАКЦІЯ ЎЛАД ПРАВІЛЬНАЯ”.**

— Змагаемся тым, што пырскаем у нос фізраствор (адна лыжка солі на літр кіпячонай вады). Гуляем па трывізіні над рэчкай, свежым паветрам дыхаем. Так і лечымся. Бо дзееці ж ходзяць у садок, жонка працуе ў школе. У Бабры ніякай панікі няма. Усё спакойна, ніхто не ходзіць у масках. Людзі працуюць, самазвалы ездзяць, п'яніцы каля магазіна тайкуцца — усё нармальна. Няма людской скучанасці. Грып жа — гэта метро, гіпермаркеты, вакзальная чэргі і г.д. Я толькі што прыехаў з Нарвегіі. Там было 137 000 захварэлых, з іх 32 памерлі ад згада-

АФІЦЫЙНА

У Беларусі зарэгістравана ўжо 128 лабараторна пацверджаных выпадкаў захворвання, выкліканных вірусам грыпу A(H1N1). Такія даныя абнародаваў Рэспубліканскі навукова-практычны цэнтр эпідэміялогіі і мікрабіялогіі па стане на 9 лістапада.

Нагадаем, што 8 лістапада намеснік міністра аховы здароўя, галоўны санітарны ўрач Валеянціна Качан паведаміла, што ў краіне зафіксавана 102 такія выпадкі; у сямі чалавек, якія памерлі ад пнеўманіі, вылучаны вірус A(H1N1).

На 4 лістапада было выяўлена 85 выпадкаў заражэння вірусам грыпу A(H1N1), на 1 лістапада — 59, на 30 кастрычніка — 39.

нага віруса. І ў аэрапорце Осла былі людзі ў масках. Прыляцець у Мінск 6 лістапада, заўважый толькі пару чалавек у метро ў масках. Рэакцыя ўлад правільная. Пакуль толькі 7 чалавек памерлі. Сябры, гуляйце, празыце, на паветры бывайце. Не панікуйце ў адрозненне ад Украіны, дзе самая сапраудная паніка, а дэпутаты пачынаюць вярзі абы-што пра "лёгачную чуму" і г.д.

**СТАНІСЛАЎ ШУШКЕВІЧ,
ПАЛІТЫК:
“ПРАЎДЗІВАЙ СТАТЫСТЫКІ
Ў НАС НЕ БУДЗЕ НІКОЛІ”.**

— Здаецца, што я допусціў вялікую памылку: нядыўна зрабіў прышчэпку, і цяпер адчуваю сябе так дрэнна, быццам бы на той грып хварэю. Вось і ўвесь мой ратунак.

Цяпер думаю, што лепш было б гарэлкай лячыцца. А яе нельга піць пры гэтай вакцине. Рэакцыя ж нашых улад — гэта вельмі небяспечна. Мне больш падабаецца "народная артыстка" Украіны, якая ўчыніла вялікі вэрх на ўвес свет: маўляў, ва Украіне эпідэмія, трэба ёй неадкладна дапамагаць. І цяпер паглядзіце — усе накіроўваюць вакцыны ў гэтую краіну. І Галандыя, і Францыя, і іншыя дзяржавы. Хаця ў пэўных прапорцыях, мне здаецца, у нас сітуацыя горшая. Маю добрых знаёмых у клініках Мінска, якія расказваюць, што многа людзей памірае ад запалення лёгkіх як ускладнення ад гэтага грыпу. Але ... Думаю, што праўдзівай статыстыкі ў нас не будзе ніколі, бо презідэнт сказаў, што гэта аферы фармацэўту. Я ўчора сустрэў Сяргея Лінга, былога прэм'ера, ён таксама мне гэта гаворыць, хаця сам прышчэпку зрабіў.

ТАЦЦЯНА, УРАЧ:
“З ДВАЦЦАЦІ ВЫКЛІКАЎ ТОЛЬКІ ДВА САПРАЎДНЫЯ”.

— Уявіце сабе памеры панікі: з дваццаці выклікаў на дом за мінулыя суткі толькі двум хворым была патрэбна дапамога. Астатнія — панікёры, якія адцягваюць наш час, нашы сілы. У іх нават тэмпературы не было. І што з гэтым рабіць?

ЗІНАІДА БАНДАРЭНКА:
“ТАКОЙ НЕПАДРЫХТАВАНАСЦІ ДА ГЭТАЙ ХВАРОБЫ НІКОЛІ НЕ БЫЛО”.

— Засцерагаемся, як можам. Мажам насы аксалінавай мазью, інтэрферон закапваем (той, што паспелі купіць), і ўсё. Больш ніякіх лекаў няма. Пакуль, дзякую Богу, мае блізкія жывыя і здаровыя. Адзінае: сёння мне паведамілі такую цікавую чутку, што, маўляў, людзі ва ўзросце звыш 45-ці гадоў не хварэюць на гэты грып, і дзееці да 18-ці — таксама. Таму што, аказваецца, у сярэдзіне 70-х у нас ужо быў грып менавіта названай групы, і ў пэўнай узроставай групі сферміраваўся імунітэт. А вось моладзь хварэе. І нават ёсьць смяротныя выпадкі. Не адзін год мы чакалі гэтую эпідэмію. І нашы ж беларускія дактары гаварылі нам, што будзе эпідэмія грыпу. І свінога таксама. Але такой непадрыхтаванасці да хваробы ніколі не было.

ВІЛЬНЮС: КОЛЬКАСЦЬ ТУРЫСТАЎ НЕ СКАРАЧАЕЦЦА

Беларусы часта і з радасцю наведваюць літоўскую сталіцу, адзначаючы, як з гадамі развіваеща і прыгаражэ Вільнюс, як дынамічна змянецца яго аблічча, ператвараючы адну з еўропейскіх сталіц у сучасны мегаполіс. Дарэчы, па ўзоруні жыцця сярод гарадоў Цэнтральнай і Усходняй Еўропы Вільнюс займае трэцяе месца.

Пра тое, чым жыве Вільнюс у час крызісу, якія новаўвядзенні чакаюць яго ў будучыні, расказвае віцэ-мэр сталіцы Гінтаўтас Бабравічус.

— У 2009 годзе Вільнюс аб'яўлены культурнай сталіцай Еўропы, дзе праводзяцца шматлікія фестывалі, канцэрты, выставы. Як гэта адбілася на развіціі горада?

— Мы мультыкультурны горад, які знаходзіцца на своеасаблівым перакрыжаванні польскай, беларускай, яўрэйскай лініі з вялікай культурнай спадчынай. У Вільнюсе засяроджана 70% культурных індустрый Літвы. Мы атрымалі прыз як Еўрапейская сталіца культуры. Каля тысячы розных

па ўзоруні жыцця сярод гарадоў Цэнтральнай і Усходняй Еўропы Вільнюс займае трэцяе месца.

культурных мерапрыемстваў, што праводзіліся сёлета, далі значны імпульс для развіцця,

ДАВЕДКА "ТИЦ"

Вільнюс (літ. Vilnius, бел. Вільня, польск. Wilno) — сталіца і самы буйны горад Літвы; палітычны, эканамічны і культурны цэнтр краіны і яе найважнейшы транспортны вузел. Адміністрацыйны цэнтр Вільнюскага раёна і Вільнюскага павета, цэнтр Вільнюскага архіепіскапата Рымска-каталіцкай царквы і Літоўска-Віленскай епархii Рускай праваслаўнай царквы.

Размешчаны на ўсходзе Літвы, за 40 кіламетраў ад мяжы з Беларуссю, у даліне рак Вілія (Нерис) і Вільня. Плошча горада — 392 км², насельніцтва — 555 613 чалавек (2008).

Упершыню згадваецца ў 1323 годзе ў лісце вялікага князя літоўскага Гедыміна, у якім той называе Вільнюс сваім столтынным горадам.

Вядомы Старым горадам, які добра захаваўся і ўнесены ў Спіс сусветнай культурнай спадчыны ЮНЕСКА.

Спадар Бабравічус глядзіць з аптымізмам у заўтра Вільнюса

і яго трэба выкарыстоўваць далей.

Кожны турыст у сярэднім пакідае ў Вільнюсе 700 літаў. Дарэчы, нават цяпер, нягледзячы на крызіс і падаражанне віз, колькасць турыстаў не скрацілася.

— **Галоўная славутасць літоўскай сталіцы для турыстаў — гэта, безумоўна, Стары горад. Як ён перажывае сённяшнія складаныя часы?**

— Стары горад для нас адначасова і вялікае щасце, і вялікая проблема. У 1994 годзе ён быў занесены ў Спіс сусветнай культурнай спадчыны ЮНЕСКА. Цяпер працягваючы вельмі высокія патрабаванні да захавання і гэтага гістарычнага помніка, і сумежнай тэрыторыі. Наймаўшыя праўлемы, што ўзнікаюць у гэтай частцы горада, адразу становяцца прадметам

атрымаюць свае гроши назад, у тым ліку з дадатковымі сродкамі ў выглядзе банкаўскага крэдыта.

— **А ці значна паўплывалі сённяшнія складаныя эканамічныя ўмовы гаспадарання на сітуацію на жыллёвым рынке?**

— Калі зараз на чарзе асоб, якія маюць патрэбу ў жыллі, умоўна знаходзіцца 5000 чалавек, а горад будзе 100—200 кватэр у год, то спатрэбіца не адно дзесяцігоддзе, каб забяспечыць жыллём усіх. Калі ж усе наявныя сацкватэры прадаць, а ўласніку такога жылля плаціць рэнту з гарадской казны, то можна будзе забяспечыць усіх, хто мае патрэбу. Такім падыходам мы маем намер ажыццяўіць прарыў у гэтай сітуаціі. Грамадзянам сёння

Кожны турыст у сярэднім пакідае ў Вільнюсе 700 літаў

больш выгадна арандаваць жыллё, не адмаяляючи сабе ў чым-небудзь дзеля ўкладання грошай у сімвал надзеінасці — кватэру, чым набываць ва ўласнасць. Да таго ж гэта забяспечва большую мабільнасць у названым сектары для ўсіх удзельнікаў жыллёвага рынку.

— **А ў цэлым як адбіўся крызіс на горадзе?**

— У крызісу свае перавагі і адмоўныя бакі. Наш крызіс ствараўся тады, калі мы раздувалі высокія цэны, атрымлівалі танныя крэдыта і рухаліся наперад, апярэджаючы свае магчымасці. Сёння стан вільнюскай казны напружаны. Ёсць вельмі амбіцыйныя планы, для ажыццяўлення якіх трэба крху змяніць менталітэт і прадаць дзяржаўную ўласнасць з мэтай яе наступнай арэнды. На прыклад, будынак мэрыі будзе прарадавацца. Зараз нявыплачаны доўг за яго складае каля 20 млн літаў, а прадаць яго можна будзе за 80 млн літаў. Так павінны з'яўліца свабодныя сродкі, якія пойдуть на найбольш актуальныя і важныя гарадскія праграмы.

**ЛАРЫСА ВЯРБА, ІРЫНА СІНІЦА, УЛАДЗІМІР ГУЦ
(ФОТО)**

Ці можна зрабіць больш таннымі адвакацкія паслугі? Як вядомыя беларускія адвакаты ставяцца да стварэння пры Міністэрстве юстыцыі камісіі па прафесійнай этыцы адвакатаў?

На гэтыя пытанні шукае адказ "Тут і цяпер".

НА КАРОТКІМ ПАВАДКУ

Паводле слоў чыноунікаў з Мінюста, мэта працы камісіі па адвакацкай этыцы — рэагаваць на парушэнне адвакатамі правілаў іх дзеяніасці. Плануецца, што ў склад этычнай камісіі ўвойдзуть адвакаты са стажам не менш за 15 гадоў. На абмеркаванне камісіі будуць выносіцца канкрэтныя сітуацыі некваліфікованага аказання паслуг, някаснага складання дакументаў, некарэктных паводзін адвакатаў. Рашэнне аб стварэнні камісіі па этыцы прынята ў связі з тым, што колькасць скарг на дзеянія адвакатаў у Беларусі не паменшаецца.

Вядомыя беларускі адвакат **Дзмітрый Гарачка**, які абараняў былога кандыдата ў прэзідэнты **Аляксандра Казуліна**, экс-старшыню "Белнафтхіма" **Аляксандра Бароўска-га**, амерыканскага адваката **Эмануіла Зельцера** і іншых вядомых асоб, кажа, што іншы раз у адвакацкім асяродку "ўз-нікаюць пытанні, якія хацелясь бірэгуляваць спакойна, без надрыву і прафесійна". Прынамі, перш за ёсё гаворка пра недобрасумленную канкурэнцыю.

"Галоўнае, каб без перагібаў было", — філасофскі каментуе ініцыятыву Мінюста Гарачка.

Пра заціснутасць адвакатаў кажа юрист праваабарончага

цэнтра "Вясна" **Валянцін Стэфановіч**:

"Можа, яно і някепска стварыць такую камісію, але я лічу, што адвакаты павінны быць больш незалежнай інстытуцыяй і кіравацца выключна сваім адвакацкім самакіраваннем, — вывозае сваё меркаванне "Тут і цяпер" Стэфановіч. — У нашай краіне, дзе незалежная адвакатура была фактычна скасавана ў 1997 годзе, Міністэрства проста неабмежаваная магчымасці па кантролі над адвакатурой. Пачынаючы ад прадаўжэння адвакацкай ліцэнзіі (адвакаты кожныя пяць гадоў мусіць здаваць іспыты) і заканчваючы магчымасцю ўвядзення дысциплінарных спагнанняў! Калі яшчэ пры Мінюсце будзе створана камісія па этыцы... Я лічу, што гэта проста дадатковы механизм кантролю над адвакатурай, якай ў нас і так ужо прыбітая, далей німа куды".

былы суддзя Канстытуцыйнага суда **Міхail Пастухоў** у цэлым падтрымлівае гэтую ідэю Мінюста: "Можа, нават і трэба стварыць адпаведную камісію,

ТОЛЬКІ ЛІЧБЫ

Кошты на адвакатаў сёння, мякка казучы, кусаюча. І для таго каб абараніць свае права ў судзе альбо скласці іск, трэба заплаціць немалыя гроши.

Мяркуйце самі: калі вам патрэбен адвакат у суд, то давядзецца заплаціць прыкладна 10 базавых велічынь за АДНО судовае пасяджэнне (1 базавая велічыня зараз складае 35 тысяч беларускіх рублёў). А суд можа доўжыцца не адзін дзень, а некалькі месяцаў. Напрыклад, судовыя працэс над бытым праукором Мінскай вобласці Міхаілом Снегіром распачаўся ў Вярхоўным судзе 10 жніўня і цягнеца дагэтуль. І кожны дзень адвакат мусіць прысутнічаць у судзе. Нават калі працэс па нейкіх прычынах адкладваецца, і ў гэты дзень адвакат не можа

выконваць ніякую іншую працу, яму ўсё роўна трэба плаціць.

Каб скласці грамадзянскі іск, давядзецца аддаць мінімум 100 тысяч беларускіх рублёў (у залежнасці ад складанасці).

Калі ваш блізкі чалавек раптам трапіць у следчы ізалятар і вы хочаце мець з ім пастаянную связь, то з адвакатам давядзецца заключыць пагадненне за вядзенне справы падчас следства (альбо адразу ў судзе). За АДНО наведванне адвакатам свайго падбаронага ў СІЗА трэба заплаціць прыблізна 200—250 тысяч.

Такія лічбы выданню "Тут і цяпер" назвалі ў юрыдычнай кансультыцыі Мінска па вуліцы Ульянаўскай.

Адвакаты ва ўсё часы з цяжкасцю знаходзілі паразуменне, але цяпер становіца гэта зрабіць яшчэ цяжэ

якая магла бі разглядаць скаргі на неналежныя паводзіны адвакатаў, на тое, што некаторыя з іх аказываюць някасныя паслугі альбо бяруць больш, чым таго патрабуюць тарыфы", — гаворыць Пастухоў.

Разам з тым вядомы юрист лічыць, што існуе яшчэ адна вялікая праблема — дараўгізна адвакацкіх паслуг.

ПАРАТУНАК — МУНІЦЫПАЛЬНЫЯ АДВАКАТАРУ

— Гаворачы пра кошты паслуг адвакатаў, асабліва хо-чачца азданчыцы крымінальныя справы, калі нярэдка за тыдзень, не кажучы ўжо пра месяц удзелу адваката, пры-

ходзіцца выкладваць не толькі свой гадавы заробак, але і ўсе збе-ражэнні, — гаворыць **Mikhail Ivanavich**. — Сён-ня зварнуцца па дапамогу па крымінальнай альбо нават грамадзянскай справе могуць дазволіць сабе адзінкі, бо гэта поўнае стусташэнне для грамадзяніна з сярэднім даследкам. Для нашых да-ходаў паслугі адвакатаў у нас празмерна дарагія. І, на мой погляд, дау-но наспела стварыць у Беларусі так званую муніцыпальную адвакатуру, напрыклад, пры тым жа раён-ным судзе, куды за адносна невялікія гроши зварнуцца да адвакатаў з просьбай напісаць іншую іскавую заяву альбо скагу змог бы любы чалавек.

На чым будуць зарабляць адвакаты ў муніцыпальных адвакатурах? Па-першое, на тым, што да іх будзе звартацца больш людзей, і адпаведна даходы будуць больш-менш прыстойнымі. Па-другое, ад-лічэнні ў фонд муніцыпаль-най адвакатуры маглі бі рабіць органы ўлады з мясцовага бюджэту. Маглі бі спансірава-ць мясцовыя адвакатуры раз-ныя грамадскія арганізаціі. Да таго ж у муніцыпальных адвакатурах маглі бі праца-ваць як тыя, хто толькі пачынае свой прафесійны шлях, каму патрэбен прафесійны вопыт, так і юристы, якія ўжо выйшлі на пенсію, добра ве-даючы юрыдычную практыку. Думаю, у нашых цяперашніх умовах гэта проста жыццёва неабходна, бо беларусы за-стаюцца без усялякай права-вой абароны.

ДАРЕЧЫ

Як паведамляе Міністэрство, на 1 лістапада ў 162 юрыдyczных кансультыцыях абласцных, Мінскай гарадской калегіі адвакатаў, спецыялі-заванай Беларускай калегіі адвакатаў працевала 1 ты-сяча 670 адвакатаў.

ЛЕРА ТАРАСАВА, спецыяльна для svabodaby.net.

500 000 РУБЛЁЎ ДЛЯ МАЦІ-АДЗІНОЧКІ

Не заўсёды шахцёры могуць забяспечыць шчасце сваім жанчынам

Алена працуе прадаўцом у прыватніка і ведае, што зарплата ў яе не самая маленькая — многія салігорскія жанчыны зарабляюць яшчэ менш, паведамляе *regionby.org*. З мужам Алена развязлася неўзабаве пасля нараджэння дачушки. Маленёкай Лізе зараз амаль чатыры гады.

— Заробак у мяне не самы малы, — распавядзе маладая жанчына. — Плюс аліменты, таксама невялікія — прыкладна дзвесці тысяч. Але ўсё роўна мала. І гэта нягледзячы на тое, што кватэра ў мяне свая (засталася ад бацькоў), здымамъ жыллё не трэба. А на справе — аплаци камунальныя плацяжы, заплаці за сад, за электрычнасць. Аліmentau не застаецца. Да чакаю на патрэбны то калготкі новыя, то штанішкі, то боты. А дзіцячае адзенне і абутик сёння каштуюць столькі ж, колікі і дарослыя, калі не больш. Так і жывём — ад зарплаты да зарплаты. На чорны дзень адкасцы нічога не атрымліваецца. Добра яшчэ, што не галадаем. Хаця, гледзячы на тое, як растуць кожны дзень цэны ў магазіне, ужо баюся, што неўзабаве давядзенца адмаўляцца ад чагосыці.

У Святланы сітуацыя нават горшай. Працуе за 400 000 рублёў. Двое дзяцей. Былыя мужы не хочуць плаціць аліменты. Раз у пару месяцаў, праўда, у аднаго з іх прасынаецца пачуцьчё бацькоўскага аваўязку, але

гэта не заўсёды. Усяго атрымліваеца ў сярэднім 500 000 рублёў у месяц. Спрабавала дабіцца праўды праз суд, дык справу расцягнулі на некалькі гадоў. Але не хочуць суды займацца аліментшчыкамі.

— Першы муж яшчэ нічога, — працягвае Святлану. — Ён хачаў б не трэгле мне нервы і не просіць сына. А вось другі... Грошай ад яго не дабіцца. Даваў мне апошнія месяцы па сто тысяч і гаварыў: «Тебе хопіць?». Зато вось дачушку пастаянна патрабуе. Эта значыць пагуляць з ёй дай, а карміць яе не трэба?

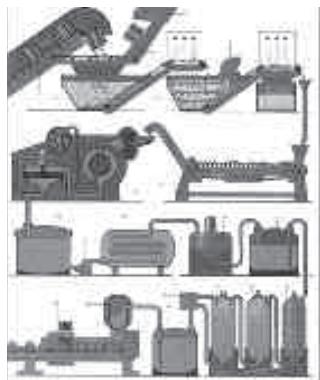
Так і жыве. Кватэру здымаете ў маласямейцы.

— Ну, куды яшчэ і я з двума дзяцемі? Але і ў дзяржавы дапамогі не прашу. Няхай у мяне даход і меншы за норму, але як уяўлюю, што прыдуць у кватэру і

будуць шнарыць па вуглах і халадзільніку дзеля нейкіх капеек!.. Мама, канечно, дапамагае. Але мне ўжо і ніёмка гэтую дапамогу браць. Хаця разумею, што без яе ніяк. І так эканомлю на ўсім. Масла, нагрыклад, мы проста так не ядзім. Я захоўваю яго ў малінініку і дабаўляю ці ў порэ, ці ў кашы. Намазаць на хлеб — па грошах стратна. У адным, праўда, дзяцей не ўразаю: любіць яны ў мяне «Несквік» з малаком перад сном галіцца. Можна, канечно, какава купіць і больш таннае, ды ўжо вельмі ім «Несквік» падабаецца. А пазбаўляць іх апошнія радасці рука не падымаецца.

Ратуе Свету яшчэ і дача. Кожнае лета яны з маці стараванаўцаў агародам. А зімой дамашнія нарыхтоўкі, салені і варэнні вельмі дарэчы.

ДЗЯНЯ ЖУРАУСКАЯ

У НАВАГРАДКУ РАЗВАЛЬВАЕЦА БУДЫНАК КАНСЕРВАВАГА ЗАВОДА

Прасто і банкрульты кансервавых заводаў выклікаюць праblems у сельскай гаспадарцы. Да прыкладу, многія фермеры на Гарадзеншчыне заяўляюць, што вырасцілі сёлета неблагая ўраджай капусты, морквы, буракоў, іншай агародніны, але збыту гэтай прадукцыі няма.

Па словах спадарыні Аляксандры, у фермерскай гаспадарцы, што ў Лідскім раёне, амаль 10 гадоў вырошчвалі і капусту, і буракі, і моркву. Ураджай атрымлівалі добры, але кожны год былі праblems са збытом: «Няма куды падзець гэты ўраджай. Ну вось адзін год была такая морква — праста золата! І што? Я яе свінням скарміла, бо няма куды было здаць. Сын паглядзеў і сказаў,

што цяпер больш не будзем садзіць столькі морквы, буракоў і капусты. Бо няма дзе ўсё гэтага захоўваць».

Спадар Алег з Навагрудскага раёна, які займаецца фермерствам многія гады, таксама гаворыць пра падобную бяду: бульбу сёлета вазілі на кірмашы ў Мінск, але астатнюю агародніну пакуль не збылі.

«Моркву наогул не рэалізавалі, бо не было куды. Яна

ляжыць у нас на складах, мо прададзім пасля Новага года».

Фермер распавядзе, што няма куды арганізавана збываць прадукцыю.

Амаль ва ўсіх сельгаспрадпрыемствах Бялыніцкага раёна Магілёўской вобласці ў апошні час (за выключэннем СВК «Калгас «Радзіма», які традыцыйна працуе найбольш стабільна) узниклі вялікія праblems са своечасовай выплатай заработнай платы сваім работнікам.

ЗАРОБАК - ПРАЗ СУД

З некаторага часу ў раёне прынята схема, паводле якой гроши выплачваюцца практычна праз месяц пасля таго, як былі зароблены. У апошнія дні наступнага месяца выплачваюць заробак за папярэдні месяц нават у «Новай Друці» — гаспадарцы, якія апякуецца праз падтрымку Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь. А ў шэрагу слабых (як па выніках працы, так і па апякунстве) сельгаспрапрыемстваў раёна заробкі працаўнікам затрымліваюцца на больш значны, чым месяц-два, тэрмін.

За вырашэннем гэтай праblems некаторыя дасведчаны ў сваіх правах вяскоўцы спрэвядліва пачалі звяртацца ў пракуратуру і суд Бялыніцкага раёна. Іншыя звярнуліся да журналістай недзяржаўных СМИ, якія, на жаль, нічым іншым, акрамя інфармавання аб праblems, дапамагчы людзям не могуць.

На гэтым фоне здзіўляюць абыякавыя адносіны да праblems з боку тых, хто абавязаны і мае зэяльныя рычагі для аказання дапамогі. Гаворка пра абаронцаў інтэрэсаў працоўных з боку прайдзіума савета Магілёўскага абласнога аўяднання прафсаюзаў. Днямі гэтая установа правяла ў раёне сваё выязное пасяджэнне. Як вынікае са справаў, што была надрукавана ў раёнцы «Зара над Друццю», вывучаюць на Бялынішчыне вопыт клопатаў пра людзей будзе «распаўсяджені і шырокі скарыстаны ў іншых раёнах вобласці».

Вось і гадаюць цяпер чытачы раёнкі, пра які досвед тут вядзеца гаворка. Як не плаціць людзям своечасовая заробленыя імі гроши?!

ІВАН БАРЫСАЎ

РЭКІ НЕ ЦЯКУЦЬ УГАРУ

Праз 20 гадоў пасля падзення Берлінскай сцяны не ўсе зразумелі сэнс той падзеі

Да юбілею лістападаўскіх падзеі 1989 года ў берліне НТБ прымеркавала прэм'еру дакументальнага фільма, які так і называецца — "Сцяна". Галоўны герой стужкі не Міхаіл Гарбачоў, як можна было б падумаць, а цяперашні прэм'ер-міністр Расіі Уладзімір Путін. Хоць Гарбачоў таксама прысутнічае ў фільме, як і апошні кіраунік Сацыялістычнай адзінай партыі Германіі Эган Крэнц, у рэкламе на канале НТБ-Беларусь галоўная роля адводзілася менавіта Путіну. Ён у фільме разважае пра тое, што падзенне сцяны, якая фактычна падзяляла Усход і Захад, было непазбежным і заканамерным. "Падзел наўара бесперспектывны. Ад самага пачатку было ясна, што рабіць гэта было нельга", — кажа Уладзімір Путін.

Між тым, менавіта Путін, будучы презідэнтам, назваў распад СССР "найвялікшай катастрофай ХХ стагоддзя". Такое ўражанне, што быццам і не было ніякай сувязі паміж падзеннем камуністычнай сістэмы ў Еўропе і распадам савецкай імперыі.

За ўесь час існавання сцяны пры спробе ўцячы на Захад загінулі не менш як 1245 чалавек. Документы з архіваў Міністэрства дзяржбяспекі ГДР сведчаць, што ўлады загадалі знішчаць усіх уцекачоў без выключэння, у тым ліку дзяцей.

Сацыялагічнае апытанне Усерасійскага цэнтральнага інстытута грамадскай думкі

Гэты пацалунак застанеца ў памяці мільёнаў назаўсёды

(УЦГД) паказала, што амаль 60% працэнтаў жыхароў Расіі не ведаюць, хто прыняў разшэнне ўзвесці берлінскую дэмантрацыю. Кожны паднядзелак яны адбываюцца і ў берліне. Людзі выходзілі пад лозунгамі абароны Канстытуцыі ГДР і гарантаваных ёю правоў, у прыватнасці на свабоду слова і сходаў. Але самае галоўнае — людзі пераадолелі ў саміх сябе страх і абыякавасць, бар'еры ўнутранай несвабоды.

Наўрад ці сацыялагічнае апытанні ў Беларусі па гэтым пытанні (на жаль, яны не праvodзіліся) далі б іншы вынік. Амаль трэх чвэрці беларусаў, паводле апошніх звестак, пакуль яшчэ не лічаць сябе єўрапейцамі. А значыць, яны знаходзяцца пад уплывам старых стэрэатыпаў савецкай пропаганды, якая шмат у чым застаецца складнікам сучаснай пропаганды ў Расіі. Расія, якая па-ранейшаму будзе сваю знешнюю палітыку на процістаянні Захаду, дэмакратычным ўсходзе ўзбіжвае.

Варта памятаць, што берлінская сцяна абрынулася не ў адно імгненне. Ад па-

чатку каstryчніка 1989 года ў буйных гарадах Усходняй Германіі праходзілі масавыя дэмантрацыі. Кожны паднядзелак яны адбываўся і ў берліне. Людзі выходзілі пад лозунгамі абароны Канстытуцыі ГДР і гарантаваных ёю правоў, у прыватнасці на свабоду слова і сходаў. Але самае галоўнае — людзі пераадолелі ў саміх сябе страх і абыякавасць, бар'еры ўнутранай несвабоды. САПГ нават пасля адстаўкі яе кірауніка Эрыха Хонекера да апошняга моманту спадзявалася захаваць свой кантроль над падзеямі. Быў падрыхтаваны праект закона, які ўпершыню ў гісторыі ГДР прадугледжваў свабоду выезду за мяжу (на паперы, зразумела). У тэлеперадачы ў кірауніка сталічнай партыйнай арганізацыі Гюнтэра Шабоўскі спыталі, калі гэты закон набудзе сілу, і той ад-

казаў: "Неадкладна". Ён меў на ўвазе, што гэта адбудзеца адрэзу пасля яго апублікацыі, але слова было ўспрынята літаральна, і дзясяткі тысяч людзей памкнуліся на мяжу, да берлінскай сцяны. Аддаць загад памежнікам стрымаць іх нікто не наважыўся, ды яны наўрад ці б выканалі яго.

У лічаныя гадзіны ўвечары 9 лістапада сцяна назаўсёды сталася аб'ектам мінулай гісторыі, матэрыялом для сувеніраў.

Гэта былі шчаслівія гадзіны не толькі для немцаў з Усходу і Захаду, але і для ўсіх ўсходзячых. У тым ліку і для паллякоў, якія на той момент ужо вызваліліся ад камунізму, і для венграў, і для чэхаў, і для славакамі, і для румын, і для белгардцаў. У адных краінах (як у Чэхаславакіі) шлях да свабоды будзе "аксамітным", у іншых (як у Румыніі) ён будзе азмрочаны крывавымі экспансісамі (расправа над састарэлымі дыктатарамі Чайшэску і яго жонкай). На Балканы і ў некаторыя быўлія савецкія краіны сапраўдная свабода прыйдзе толькі праз дзесяць і больш гадоў — цяпер ужо выглядзе "каляровых рэвлюцый".

Свабоду духу і салідарнасць, якія дваццаць гадоў таму нястрыманым патокам змылі берлінскую сцяну, ужо ніколі і нікому не ўдасца заганць у адстойнікі дыктатуры.

Проста не ўсе яшчэ зразумелі, што рэкі не цякуць назад угару.

МАКСІМ ПЕШКА

КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ ЧЫТАЦЬ НАШУ ГАЗЕТУ Ў ІНТЕРНЕЦЕ І Ў PDF-ВЕРСII,
ЗАХОДЗЬЦЕ НА САЙТ [WWW.SVABODABY.NET](http://www.svabodaby.net).

КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ АТРЫМЛІВАЦЬ PDF-ВЕРСIЮ ГАЗЕТЫ,
ПАВЕДАМЦЕ НАМ НА E-MAIL info@svabodaby.net ВАШ ЭЛЕКТРОННЫ АДРАС.

Заснавальнік ТАА "Тут і цяпер"

Галоўны рэдактор А. Уласаў (email: info@svabodaby.net)

Адрас г. Мінск, вул. Касцюшкі, 18

Падпісаны ў друку 21:45 11.11.09

Тыраж 299 экзэмпляраў